

„TERAPIJA“ - AKTIVNOST S POMOČJO PAPIGE NIMFE

LUCIJA PANGERL

dipl. delovna terapevtka

Dom ob Savinji Celje

Zaposlena v Domu že 13 leto

Izvajamo terapijo in aktivnosti s pomočjo dveh
kužkov

(psički Maja in Jacki) in terapevtsko muco (maček Mic)

Na obisku smo imeli terapevtskega zajčka (kunca)

Tabby maček v skupini oseb z demenco

Konec leta 2022 začeli z aktivnimi obiski papige Kiki

Plan poletje 2024 - obisk dalmatinskega oslička v domskem parku

TERAPIJA S POMOČJO PAPIGE NIMFE

Uvedba obiskov in kasneje izvajanje aktivnosti s pomočjo papige na nadstropju
oseb z demenco

Teoretični del in podporna literatura

Smiselnost in sprejetost vključitve papige

Mnenja stanovalcev in zaposlenih

Opisni rezultati in osebno videnje dobre prakse

**Živali osrečujejo, zagotavljajo brezpogojno ljubezen, tolažijo, vzpodbujajo, so
čudoviti življenjski sopotniki**

Terapije s pomočjo živali vplivajo na različna
področja človekovega delovanja in zdravja:

Številne zdravstvene koristi (zniževanje krvnega tlaka, ...)

Vplivajo na zmanjševanje stresa in depresije, agresivnega vedenja

Izboljša se samopodoba, čustveno delovanje, pozornost, zbranost

Pozitivni učinki na področju komuniciranja in govora
Izboljšanje motorike in senzorike, socialne interakcije
Življenje dobi smisel in namen! (cilj v DSO)

TERAPIJA ALI AKTIVNOST?

Terapija s pomočjo živali (ang. Animal Assisted therapy) je ciljno usmerjena pomoč, pri kateri so živali del terapije

- ✓ beleži se napredovanje in doseganje zastavljenih ciljev
- ✓ Terapija „ena na ena“

Aktivnost s pomočjo živali (ang. Animal Assisted Activity)

je druženje z živaljo, kjer ni vnaprej določenega cilja

- ✓ vsebina je prilagojena specifični situaciji in udeležencem
- ✓ temelji na stiku živali in človeka
- ✓ Večje število udeležениh

**S POMOČJO ZAČRTANEGA DRUŽENJA Z ŽIVALJO IN NAMENSKIH
AKTIVNOSTI VPLIVAMO NA VZDRŽEVANJE RAZLIČNIH SPRETNOSTI
STAROSTNIKOV:**

Motoričnih (stabilizacija trupa, hoja, koordinacija,...)

Procesnih (pozornost, organizacija v prostoru, smiselno zaporedje korakov,...)

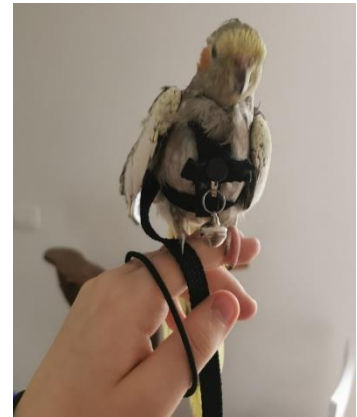
Komunikacijskih in interakcijskih (osredotočenost, jasen govor in artikulacija govora, izražanje čustev,...)

- ✓ izbira aktivnosti glede na načrtan cilj druženja
- ✓ Aktivnost, ki ima smisel za večjo skupino udeležencev

- ✓ Aktivnost, ki dopušča možnost izbire sodelovanja ali le opazovanja
TERAPIJA Z ŽIVALMI – DOTIK, KI POMIRJA

Začrtan obisk, terapija / aktivnost se
za posameznika ali skupino izbere
na podlagi ugotovljenih potreb,
težav, stisk posameznika / skupine

Terapija / aktivnosti z živalmi
prinašajo koristi tako za posameznika,
kot zaposlene in ustanovo



Terapija s pomočjo živali je
uspešna, ker žival služi kot
medij za terapevtski kontakt.
Žival pomaga ustvariti
skladen in harmoničen odnos,
zaprt sočuten odnos.
(Marinšek in Tušak, 2007)

PAPIGA NIMFA – OPIS

Nimfa (*Nymphicus hollandicus*) srednje velika sobna ptica
Njena naravna barva je siva,
bela in rumena, tekom let nastale tudi druge barvne različice

Najbolj razpoznaven znak te ptice je čop na glavi
Samičko ločimo po sivi barvi čopa in obraza,
lica pa so blede oranžne barve

PAPIGA NIMFA – OPIS

- Nimfe so znane kot živahni ptiči, prijazne in neagresivne
- priljubljene in družabne ptice, ki radi zganjajo vragolije in razveseljujejo svoje lastnike z značilnim žvižganjem

PRVI OBISK V DOMU

Obisk pri stanovalcih v gospodinjstvi (osebe z demenco)

Vključenih 8-10 stanovalcev

Do sedaj izvedenih 6 obiskov (1x mesečno, po 45 min)

Vsak obisk izbrana aktivnost

Prostor delovne terapije, skupni prostor – jedilnica in hodnik na nadstropju

Prostor delovne terapije, skupni prostor – jedilnica in hodnik na nadstropju

Lastnica papige je deklica Anastazija, obiskuje osnovno šolo

Uporaba obrazca o počutju pred in po terapiji

1. AKTIVNOST – SREČANJE S PTICO

Predstavitev lastnice papige

✓ Kdo je oseba, kaj je njen namen, zakaj se je odločila za druženja, zakaj ptica kot hišni ljubljeneček

Predstavitev papige Kiki

✓ Vrsta papige, zunanji opis, njeno življenjsko okolje, značilnosti spanja in prehranjevanja

Predstavitev namena srečanj in druženj

Izpolnitev obrazca dobrega počutja (pred in po druženju)

Barvanje pobarvanke - papiga nimfa na velikosti A4 papirja

2. in 3. AKTIVNOST – CARTANJE IN PRIDRŽANJE PAPIGE

Opis pravilnega pridržanja in držanje papige na rokah

Vzpodbuda in premagovanje strahu pred ptico

Vsak posamezni stanovalec povprašan po občutku in počutju

Spodbujanje k „ogovarjanju“ s papigo



2. in 3. AKTIVNOST – CARTANJE IN PRIDRŽANJE PAPIGE

Fotografiranje za stanovalčev album spominov

Refleksija druženja na kratko

(z eno besedo opis druženja vsi udeleženci- vključno z zaposlenimi, ki sodelujejo)

Izpolnitev obrazca dobrega počutja (pred in po druženju)

PRIMER PRVE STANOVALKE OB STIKU S PAPIGO

Ga. Zora, 95 let

Napredujoča demenca, slabše funkcioniranje pri dnevnih aktivnostih

V osebnem načrtu zapisano, da ima zelo rada živali

Opuščujoč govor: odgovarjanje na vprašanja z prikimavanjem in odkimavanjem

Terapija s terapevtskim mucom neuspešna

ob stiku s papigo postane gospa bolj živahna, pogovorljiva, papigi nameni kar nekaj besed, tvori stavek- Ali si prišla k nam na obisk? Tako si drobna, si lačna?

Gospa je še popoldne vprašala zaposlene, kje je papiga?

NAČRT INDIVIDUALNIH OBISKOV ZA GOSPO:

- ✓ Odločimo se, da gospe po vsakem skupinskem druženju individualno obišče papiga za nekaj minut in ji omogočimo, da se z njo lahko pogovarja
- ✓ Gospo fotografiramo in ji slike namestimo na vidno mesto v sobi

PRIMER DRUGE STANOVALKE OB STIKU S PAPIGO

Ga. Amalija, 86 let
 Demenca, časovna in krajevna popolna dezorientacija
 Svojci v tujini (Avstralija), žalostna, ker jih ne vidi pogosto
 Njeno vedenje šibko (agresija, besedna in fizična)
 Vključena v terapijo z kužkom
 CILJ: zmanjšati agresivno vedenje

Gospa se je ob vsakem druženju s papigo sprostila
 Aktivno sodelovala pri aktivnostih
 Od vključitve v druženje s
 papigo, gospa veliko bolj
 „vodljiva“
 Agresijo je sedaj možno
 reševati sprotno

4. AKTIVNOST – IZBRATI OREŠČEK IZ POSODE IN PONUDITI HRANO

Obnovitev povedanega o papigi
 (skupinsko sodelovanje)
 Pogovor o zdravi prehrani za človeka in žival
 Odgovoriti na vprašanje: Moja najljubša hrana in pijača? (vsi udeleženci)
 Predstavitve posebne hrane za ptice

Izbrati in vzeti orešček po opisu
 (dt Lucije ali Anastazije) iz posode
 Ponuditi orešček preko odprte dlani papigi Kiki in opazovati način hranjenja
 Izpolnitev obrazca dobrega počutja (pred in po druženju)
 Druženje končali z dobro sadno malico, ki so jo pripravile zaposlene

5. AKTIVNOST – KVIZ: KAJ VEM O PAPIGI KIKI

Obnovitev povedanega o papigi
 (skupinsko sodelovanje) – z namenom obnovitve posebnosti pred začetkom izbora vprašanj

Vzeti zvitek papirja iz kozarca, ga odvezati, razviti, glasno prebrati in odgovoriti na vprašanje

Samostojno odgovarjanje ali nuditi suport pri odgovoru z majhnimi namigi



Z vprašanji sem preverila: koliko je bilo smiselno (pri vsakem obisku) začetni del druženja nameniti obnovi značilnosti papige Kiki, njenih posebnosti

Za vsak pravilen odgovor je stanovalac prejel majhno sladko pozornost

Izpolnitev obrazca dobrega počutja (pred in po druženju)

6. AKTIVNOST – ZLAGANJE PUZZLE

Obnovitev povedanega o papigi

(skupinsko sodelovanje)

Priprava slikovnega gradiva: iz google slike izbrane slike, natisnjene

Najprej jih pregledamo, se pogovorimo o različnih detajlih na slikah

Slike razrežem (kar pred stanovalci): različne oblike in različno število kosov (3-6 kosov)



Sestavljanje kosov nazaj v slike individualno (4 stanovalci) in v tandemu (4 stanovalke)

Nato zamenjava slik in ponovno sestavljanje

Pomoč pri sestavljanju pri večjem številu kosov

Posamezno sliko označili s številkami na zadnji strani, vse skupaj premešali in ponovno iskali pare razrezanega nazaj v celoto
Izpolnitev obrazca dobrega počutja (pred in po druženju)

OPISNI REZULTATI IN MNENJA STANOVALCEV, ZAPOSLENIH

„nasmeh na obrazu stanovalca je zame dokaz uspešnega druženja“
(moje mnenje in občutek)

„vesela sem, da sem preživela dan s papigo, je takoj krajši“
(Amalija)

„bil je prav poseben občutek, ko je papiga obsedela na mojih rokah, nato pa zakrilila s svojimi krili“ (Ivan)

„mene ni strah prijati papige, saj jih je moj mož nekoč vzrejal doma, zdaj sem ves čas razmišljala o njem“ (Ana)

„sama sem imela doma veliko živali, tudi papigo; sedaj pa ima veliko živali doma moja vnukinja, ki ima tudi terapevtske živali pa ima še tudi hotel za živali, saj veste ne?“ (Berta)

OPISNI REZULTATI IN MNENJA STANOVALCEV, ZAPOSLENIH

„Zabavna papiga Kiki je privabila nasmeh naših stanovalcev, nasmejali so se tudi tisti, ki že težje izražajo svoje občutke in čustva. Druženje s papigo ej blagodejno vplivala na splošno počutje in razpoloženje. „ (Irina, zaposlena)

„Ko sem držala pri svojih 60. letih prvič papigo na roki, je bil občutek zelo sproščujoč in zanimiv, verjamem, da je za naše stanovalce druženje z živalmi, katerikolimi, nujno in vpliva blagodejno, saj sedaj nimajo svojih živali blizu sebe,...“
(Darinka, zaposlena)

OPISNI REZULTATI IN MNENJA STANOVALCEV, ZAPOSLENIH

„Obisk papige je prinesel sprostitev in obilo dobre volje pri stanovalcih. Opaziti je bilo njihovo radovednost ob dotiku, čutenju. Najbolj smo bili veseli nasmeha stanovalke, ki se je pred kratkim soočila z izgubo moža. Ob stiku s papigo ji je uspelo vsaj za nekaj trenutkov pozabiti na žalost in privabiti nasmeh na obraz.“
(Arnela, zaposlena)

PLAN DRUŽENJ NAPREJ

Zaradi pozitivnih mnenj in želja stanovalcev se bomo s papigo družili še naprej
Še vedno bomo izpolnjevali obrazec dobrega počutja pred in po druženju – lahko vplivamo na prepoznavo občutkov
v druženja bom vključila ocenjevanje – za pridobitev primerljivih opisov in prikaz izboljšav pri posameznem stanovalcu

Vpletanje različnih aktivnosti z različnih področjih človekovega delovanja
Vključitev aktivnosti: **branje, pisanje oziroma risanje, aktivnosti ob dodatku glasbe, morda tudi kakšna aktivnost za vzdrževanje dnevnih aktivnosti**

Vključevati nove stanovalce, jim v življenje v Domu vplesti različno podporo tudi s pomočjo vključitve v druženja z živalmi

Najlepša hvala za vašo pozornost!

Prijeten dan!